

วลจกเบ
กรวาทโล
นศาสมา
กรอสลอ
เช และ
ลอบป
เข้าวอ
ารงเคช
เรลดของ
กรลดล
วณจกร
ราชอาณ

รัฐธรรมนูญ ของประเทศที่กำลังพัฒนา

ธรรมนิติย์ วราภรณ์

ภายหลังจากที่ประเทศอาณานิคมในทวีปเอเชีย แอฟริกาเสร็จภารกิจในการปลดแอกจากลัทธิอาณานิคม สิ่งเห็นเด่นชัดซึ่งเป็นกระบวนการขั้นตอนไปของการพัฒนาทางการเมืองในประเทศเหล่านี้คือการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งจะเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐแต่รัฐธรรมนูญที่ได้ออกขึ้นนั้นมิได้มีพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเหล่านั้นแต่เป็นการเลียนแบบรัฐธรรมนูญจากประเทศแม่

การมีรัฐธรรมนูญจึงเป็นแบบแผนและสัญลักษณ์ในการทำประเทศให้เป็นสมัยใหม่ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งให้อุบัติการระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติยอมรับเข้าเป็นสมาชิก

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญของประเทศที่กำลังพัฒนาเหล่านี้จะมีการบ่งถึงความชอบธรรมของอำนาจและความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็น การสร้าง "รัฐ" ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้น จึงเป็นรัฐธรรมนูญที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรโดยมุ่งหมายที่จะกำหนดระบอบการปกครองและสถาบันทางการเมืองการปกครองที่แน่ชัด

การศึกษารัฐธรรมนูญของประเทศเหล่านี้ จึงเป็นการศึกษาถึงแนวความคิด จุดประสงค์และกระบวนการในการพัฒนาทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญจะอำนวยความสะดวก และเป็นตัวเร่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติ

ในส่วนนี้ผู้เรียบเรียง จะขอกล่าว

ถึงที่มาของรัฐธรรมนูญในประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งจะเป็นมรดกทางสถาบัน การเลียนแบบกฎหมายรัฐธรรมนูญตะวันตกและความไร้เสถียรภาพของรัฐธรรมนูญ

มรดกทางสถาบัน

ประเทศที่กำเนิดใหม่ทั้งหลายต่างก็มีสถาบันทางการเมือง การปกครองอยู่แล้ว ทั้งนี้เนื่องจากมหาอำนาจอาณานิคมจากตะวันตกได้พยายามยึดเย็บระบอบการเมืองการปกครองของตนให้กับประเทศเหล่านั้น ดังนั้นขั้นตอนในการพัฒนาทางการเมืองการปกครองของตนให้กับประเทศเหล่านั้น ดังนั้นขั้นตอนในการพัฒนาทางการเมืองการปกครอง ในบางประเทศจึงแตกต่างกันแล้ว แต่ว่าเคยอยู่ภายใต้การปกครองของมหาอำนาจใด

ที่อยู่อาศัย 1 กรกฎาคม 1897 ได้ให้อำนาจกับ
 ๑๑. การปกครองในการแทรกแซงกิจกรรม
 ๑๒. ในของประเทศ นนทศคคณรัฐ-
 ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

แต่ต่อมาภายหลังจากที่กัมพูชา
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

แต่ต่อมาภายหลังจากที่กัมพูชา
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

แต่ต่อมาภายหลังจากที่กัมพูชา
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แล้วแต่การ
 พัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาทาง
 การเมืองของประชาชน ประเทศที่
 อยู่ภายใต้อาณัติจะถูกแบ่งในระดับที่
 ไม่เท่ากัน โดยอาศัยระยะเวลาในการ
 มอบเอกราชเป็นบรรทัดฐาน
 ประเทศที่พร้อมที่จะได้รับเอกราช
 ในระยะเวลาอันสั้นจะถูกปกครอง
 โดยสถาบันที่เหมาะสม ประเทศ
 ฝรั่งเศสจะไม่มีบทบาทอย่างไรเลยใน
 การให้คำแนะนำ เช่นประเทศเลบานอน
 และซีเรียที่พร้อมจะได้รับ
 เอกราชไม่ถูกปกครองโดยตรงจาก
 ประเทศฝรั่งเศส นอกจากนั้นทั้งสอง
 ประเทศจะมีสถาบันทางการเมืองที่
 ต่างจากประเทศฝรั่งเศส คือประเทศ
 เลบานอนมีรัฐธรรมนูญ ที่ได้รับการลง
 มติจากสภาผู้แทนราษฎร ในปี ค.ศ.
 1926 และประเทศซีเรียมีกฎหมาย
 พื้นฐานที่ได้รับการร่างจากสภานิติ
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

ส่วนประเทศโตโก (Togo) และ
 คาเมอรูน (Cameroun) จะถูกจัด
 ไว้ในกลุ่มประเทศ ที่ยังไม่พร้อมที่จะ
 ได้รับเอกราช ดังนั้นทั้งสองประเทศ
 นี้จึงต้องคงอยู่ภายใต้อาณัติของประ
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

ส่วนประเทศโตโก (Togo) และ
 คาเมอรูน (Cameroun) จะถูกจัด
 ไว้ในกลุ่มประเทศ ที่ยังไม่พร้อมที่จะ
 ได้รับเอกราช ดังนั้นทั้งสองประเทศ
 นี้จึงต้องคงอยู่ภายใต้อาณัติของประ
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

ซึ่งการปกครองโดยตรงเช่นนี้จะแตกต่าง
 จากการปกครองของอังกฤษที่ไม่
 ได้กำหนดรูปแบบใดในการปกครอง
 อาณานิคมของตน แต่ประเทศอังกฤษ
 จะพิจารณาเป็นรายๆ ไป ทั้งนี้ก็เพราะ
 แต่ละประเทศมีปัญหาไม่เหมือนกัน
 ส่วนประเทศฝรั่งเศสนั้น ได้
 กำหนดรูปแบบการปกครองอาณานิคม
 อย่างชัดเจนเลยทีเดียว นั่นก็คือ
 ประเทศฝรั่งเศส อาศัยรัฐธรรมนูญ
 ค.ศ. 1946, กฎหมาย ค.ศ. 1956
 (Loi cadre 1956) และการตั้งประ
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

รัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1946 ของ
 ประเทศฝรั่งเศส ได้จัดตั้งสหพันธ์แห่ง
 (ฝรั่งเศส Union Francaise) โดย
 กำหนดให้มีสภาที่ได้รับการเลือกตั้ง
 จากประชาชนในภูมิภาคต่างๆ สภา
 เหล่านี้ไม่ใช่ตัวแทนของประชาชนที่
 แท้จริง เพราะว่าผู้ที่ได้รับเลือกตั้งได้
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

องค์กรทางการบริหารเป็นตัว
 แทนของรัฐบาลฝรั่งเศสซึ่งตามรัฐ
 ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

2.2 การปกครองโดยตรง

ประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาฟริกา
 ต่างก็ผ่านประสบการณ์จากการถูก
 ปกครองโดยตรงจากประเทศฝรั่งเศส

มีความรับผิดชอบต่อการกระทำทุกอย่าง การมีหัวหน้าที่คอยจัดการเรื่อง การบริการสาธารณะในภูมิภาคและในรัฐนั้น หัวหน้าภูมิภาคไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ จะต้องคอยรับการตัดสินใจจากสภา และนำเอาการตัดสินใจไปปฏิบัติซึ่งในลักษณะเช่นเป็นการจำกัดการกระจายอำนาจ

กฎหมาย ค.ศ 1956 (Loi Cadre 1956) ได้กลายเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในการวิวัฒนาการของการจัดสถาบันต่างๆ ในดินแดนต่างๆ ที่ได้ตกเป็นหน่วยการปกครองของรัฐฝรั่งเศส แต่อย่างไรก็ตาม ดินแดนเหล่านี้ก็ได้รับอิสระเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบนมลักษณะที่สำคัญ คือ

1. การก่อตั้งหลักการ การเลือกตั้งทั่วไปโดยขยายสิทธิของประชาชนมากขึ้น และการมีสภาเดี่ยว

2. ความแตกต่างระหว่างอำนาจหน้าที่ของส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

3. การปรับปรุงการจ้ดองค์การบริหารแผ่นดินในลักษณะที่กระจายอำนาจในระดับต่างๆ

หน้าที่ของสภาภูมิภาคมีมากขึ้น รัฐฝรั่งเศสได้เริ่มเป็นตัวแทนของดินแดนอาณานิคมทั้งหมด ส่วนผู้นำปกครองดินแดนอาณานิคมมีหน้าที่เฉพาะ ในดินแดนของตนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สถานการณ์เช่นนี้ก็ได้ กระทั่ง ขนตราบเท่าที่ผู้นำดังกล่าวยังเป็นตัวแทนของอำนาจส่วนท้องถิ่น โดยหลักการแล้วเป็นตัวแทนของภูมิภาค แต่ก็ยังมีองค์การบริหารที่ได้กระจายอำนาจมาอยู่เคียงข้าง กฎบัญญัติ ลงวันที่ 4 เมษายน 1957

ได้เห็นว่า "องค์การบริหารมีหน้าที่ในระดับภูมิภาค โดยอยู่ภายใต้อำนาจและหน้าที่ของผู้นำภูมิภาค" องค์การนี้มีผู้นำภูมิภาคเป็นประธาน และประกอบด้วยกรรมการเป็นจำนวน 6-8 กรรมการ โดยมีตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีที่ได้รับเลือกตั้งจากสภาภูมิภาค ผู้นำภูมิภาคยังได้ปฏิบัติหน้าที่มากกว่าการตัดสินใจต่างๆ และรองประธาน ได้กลายเป็นนักการเมืองที่สำคัญของหน่วยงานนี้ บทบาทขององค์การบริหารคือ บริหารกิจการต่างๆ ของภูมิภาค นั่นคือในส่วนที่ไม่ได้มีลักษณะเป็นการบริการของรัฐที่อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของส่วนกลาง และตัวแทนของส่วนกลาง รัฐมนตรีแต่ละคนก็รับผิดชอบการบริการสาธารณะในภูมิภาคหลายๆ ด้านก็ได้ อย่างไรก็ตาม องค์การบริหารยังมีทางเลือกที่จะลาออก เมื่อพิจารณาแล้วว่าไม่ได้รับความไว้วางใจจากสภาในที่สุด กฎบัญญัตินี้ได้ถูกวิจารณ์เป็นอย่างมาก และได้ถูกทะเลาะไปพร้อมกับ การสิ้นสุดของสาธารณรัฐที่สี่แห่งฝรั่งเศส

รัฐธรรมนูญ ค.ศ 1958 ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้พยายามเอาลักษณะประชาคมมาใช้แทนสถาบันเดิม ประชาคมจะเป็นก้าวสำคัญในการประกาศเอกราชของดินแดนอาณานิคม โดยดินแดนอาณานิคมมีลักษณะการปกครองแบบสาธารณรัฐ ซึ่งมีอิสระในการดำเนินกิจการภายใน แต่ในด้านต่างประเทศ การทหาร และเศรษฐกิจจะต้องบริหารร่วมกันกับฝรั่งเศสภายใต้ประชาคม

กฎเกณฑ์ของประชาคมคือ รัฐสมาชิกจะมี

1) อิสระที่จะมีรัฐธรรมนูญของตนเอง แต่ต้องรักษาหลักการเท่าเทียมกัน เสรีภาพ การค้าของพลเมือง และการสร้างประชาธิปไตย

2) อิสระในอำนาจนิติบัญญัติซึ่งหมายความว่า รัฐสมาชิกสถานิติบัญญัติของตนเองซึ่งมีอำนาจที่สงวนไว้สำหรับประชาชนตามมาตราที่ 78 ในรัฐธรรมนูญ ค.ศ 1958

3) อิสระที่จะมีรัฐบาลของตนเอง

ดังนั้นรัฐธรรมนูญของประชาคมได้รับเอกราชทั้งหมด ซึ่งให้ความสำคัญของอำนาจด้วยเหตุนี้ เมื่อรัฐสมาชิกประชาคมได้

ค.ศ 1960 รัฐเหล่านี้จะมีลักษณะรัฐสมัยใหม่เช่นเดียวกับที่ปรากฏการณ์เช่นคือการที่ค่าอาณานิคมได้ยึดหลักการแบบยุโรปให้กับอาณานิคมของตน ดังนั้นจึงสมควรจะกล่าวถึง

การเปลี่ยนแปลงกฎหมายรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งหลาย การเปลี่ยนแปลงกฎหมายรัฐธรรมนูญแบบตะวันตก

ตามความเป็นจริงแล้วรัฐธรรมนูญของรัฐหนึ่งรัฐใดนั้นมาจากความต้องการของประชาคมมวลภายในชาติ แต่สำหรับ

คือสหประชาชาติ
เป็นระบอบ
ประธานาธิบดี
อำนาจสภา
รัฐธรรมนูญ
พัฒนาเหล่า
เอฟ 1
balbaye)
(Tche
ความต้อง
ไป และ
สร้างของชา
ด้วยเว
เลือกนาม
โลกที่
รัฐธรรมนูญ
เนื้อหาและ
หลักการ พ
รัฐธรรมนูญ
อำนาจม
แบบแผ
ดังนั้น
โดยพัฒนา
ประเทศ
ประเทศสา
19
กระ 1
กฎหมายตา
ยอมรับกฎ
อิทธิพล
ออร์ (Mc
อย่าง
กฎหมายรัฐ
ประเทศที่
หน้าที่สำคัญ

ระบบรัฐธรรมนูญ
ระบบที่มิได้เกิดจากประเพณี
หรือประเพณี
อันหนึ่งอันใด
อันหนึ่งอันใด
อันหนึ่งอันใด

เฟอ ฟ. ทอมบาลเบย์ (F. Tom-
balbaye) ซึ่งเป็นประมุขของประเทศ
ชาด (Tchad) ได้ประกาศว่า "เรามี
ความต้องการที่จะปฏิบัติเยี่ยงชาว
ยุโรป และเรามีได้พิจารณาถึงโครงสร้าง
ของชาติเลย"

ด้วยเหตุนี้กฎหมายแบบตะวันตก
ได้ถูกนำมาใช้ในประเทศต่างๆ ใน
โลกที่สาม ทั้งนี้ก็เพราะว่า
รัฐธรรมนูญของประเทศทางตะวันตก
ของบรรดาและรายละเอียดไม่ว่าจะเป็น
ระบอบรัฐธรรมนูญหรือกลไกต่างๆ

รัฐธรรมนูญในประเทศที่กำลัง
พัฒนาจึงมีรายละเอียดที่ไม่แตกต่าง
จากแบบแผนทางตะวันตกมากนัก
ดังนั้นรัฐธรรมนูญของประเทศ
กำลังพัฒนาจึงขาดลักษณะเฉพาะของ
แต่ละประเทศ ยกเว้นบางประเทศ

เช่น ประเทศอียิปต์ (1963) และ
ประเทศสาธารณรัฐประชาชนแห่ง
กัวเตมาลา (1970 และ 1973)
กระบวนการในการยอมรับ
รัฐธรรมนูญต่างๆ ก็มักจะเหมือนกับการ
ยอมรับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้
อิทธิพลจากข้อเสนอของ มงเตส-
กีเยอ (Montesquieu)

อย่างไรก็ตาม การยอมรับ
กฎหมายรัฐธรรมนูญตะวันตกของ
ประเทศที่กำลังพัฒนานั้นอาศัยแบบ
แบบที่ต่างกันออกไป

- แบบสหรัฐอเมริกา ประเทศ
ต่างๆ ในลาตินอเมริกา ไคปรีเรีย
ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ (1962) ใน
ประเทศเหล่านี้เราก็คงคิดว่า รัฐ-
ธรรมนูญฉบับต่างๆ ที่มาจากประเทศ
ฝรั่งเศส เช่น ศาลปกครอง (Conseil d'
Etat) ระบบการจัดรัฐมนตรีโดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง รัฐมนตรีมหาดไทยเป็นผู้เซ็น
รับสนองคำสั่งของประธานาธิบดี การ
ตั้งกระทู้ถามของสมาชิกรัฐสภา กระ-
บวนการออกกฎหมาย และการเลือก
ตั้งผู้แทนตามแบบสัดส่วน เป็นต้น

- แบบอังกฤษ ระบบกษัตริย์
ที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญในประเทศ
ต่างๆ เช่น อีรัก จอร์แดน อียิปต์
(ก่อนการสถาปนาระบอบประธานา-
ธิบดียุค) และอาณานิคมเก่าในอาฟริกา
เอเชียและคาริบเบียน

- แบบฝรั่งเศส จากการมีรัฐ-
ธรรมนูญหลายฉบับ ในประเทศ
สาธารณรัฐฝรั่งเศส ทำให้ประเทศที่
กำลังพัฒนาต่างๆ ที่รับเอารูปแบบของ
ฝรั่งเศสมาใช้รัฐธรรมนูญของฝรั่งเศส
ฉบับต่างๆ เป็นแบบแผนต่างกัน เช่น
กฎหมายพื้นฐานเริ่มแรกของซีเรีย
และเลบานอน มีที่มาจากกฎหมาย
1875 ของสาธารณรัฐที่สามแห่งฝรั่งเศส
ส่วนรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ.
1946 ก็ได้เป็นแบบแผนสำหรับรัฐ-
ธรรมนูญในประเทศกัมพูชา ลาว และ
กินี แต่รัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. 1958
ได้เป็นตัวแบบของรัฐธรรมนูญใน
อาฟริกา คอโมโรส และปากีสถาน
(1962)

- แบบอิตาลี ประเทศโซมาเลีย
ได้รับเอารัฐธรรมนูญของอิตาลีฉบับ

ค.ศ. 1948 มาใช้
- แบบเยอรมัน รัฐธรรมนูญ
ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันก็เป็น
แบบแผนในการร่างรัฐธรรมนูญของ
ประเทศปากีสถานฉบับ 1973

- แบบเบลเยียม รัฐธรรมนูญ
ของสาธารณรัฐเบลเยียม ฉบับ ค.ศ.
1931 ก็ได้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการ
ร่างรัฐธรรมนูญของประเทศอียิปต์ใน
ค.ศ. 1923 และของประเทศ บูรุนดี
(Burundi) และประเทศแฉร์ ดังนั้น
กฎหมายพื้นฐานของประเทศคองโก-
เบลเยียม (1960) เป็นตัวอย่างอันหนึ่ง
ในการเขียนแบบรัฐธรรมนูญของ
ประเทศที่พัฒนาแล้ว

ดังนั้นจึงเป็นที่แน่ชัดแล้วว่า
บรรดาผู้นำและผู้ร่างรัฐธรรมนูญของ
ประเทศที่กำลังพัฒนามิได้มีความคิด
เป็นของตนเองในการร่างรัฐธรรมนูญ
แต่พยายามลอกแบบจากประเทศที่
พัฒนาแล้ว ผู้ร่างรัฐธรรมนูญท่าน
หนึ่งของประเทศอินเดีย ได้กล่าวไว้ใน
ค.ศ. 1950 ว่า "เราได้ลอกแบบ
ระบอบการปกครองจากประเทศ
อังกฤษทั้งหมด สิ่งเดียวที่เราได้คัด
แปลงก็คือลักษณะ สหพันธ์รัฐซึ่ง
เป็นโครงสร้างหลักของรัฐธรรมนูญ"

เหตุผลในการเลียนแบบรัฐ-
ธรรมนูญของประเทศที่พัฒนาแล้ว
มีดังต่อไปนี้

(1) การนำเอารูปแบบการปก-
ครองจากเมืองแมนัน บรรดาประเทศ
ที่เพิ่งเกิดใหม่มิได้มีพื้นฐานอย่างกับ
ประเทศที่เป็นเจ้าของรูปแบบการ
ปกครองนั้นๆ ด้วยเหตุนี้การปกครอง
แบบใหม่กับพื้นฐานทางสังคมแบบ

ดั้งเดิมจึงเป็นปัญหาที่น่าจะพิจารณา เป็นอย่างยิ่ง เช่นประเทศอินเดีย ตาม กฎหมาย ค.ศ 1935 (The government of India Act) น่าจะมีอิทธิพล อย่างมากต่อการร่างรัฐธรรมนูญใน ค.ศ 1950 แต่อย่างไรก็ตาม บรรดา ผู้ร่างรัฐธรรมนูญยุค ค.ศ 1950 กลับ ไปยอมรับการปกครองในระบบรัฐ- สภาแบบอังกฤษว่า เป็นระบอบที่ดี ที่สุด และน่าจะลองนำมาใช้กับ ประเทศของตน แทนที่จะหันกลับไป ใช้รูปเดิม

พฤติกรรมเช่นนี้จะปรากฏอยู่ เสมอ ในประเทศที่ถูกปกครองจาก เมืองแม่และการประกาศเอกราชของ ประเทศเหล่านั้นเป็นการยึดเย็ดของ ประเทศเมืองแม่ ซึ่งไม่ได้เกิดจากการ ต่อสู้ของบรรดาชาวพื้นเมือง แต่ อย่างไรก็ตาม ในประเทศที่มีการต่อสู้ เพื่อเอกราชไม่ได้หมายความว่า จะไม่มี ปรากฏการณ์การลอกแบบการปกครอง จากมหาอำนาจตะวันตก เช่น ประเทศ ต่างๆ ในลาตินอเมริกาที่ปฏิเสธรูปแบบของสเปน แต่กลับไปยอมรับรูปแบบของสหรัฐอเมริกา และในทำนอง เดียวกัน ประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม ได้ที่ไม่ยอมรับระบอบการปกครองของ ฝรั่งเศส ก็กลับไปใช้รูปแบบของ สหรัฐอเมริกา

นอกจากนี้ อิทธิพลของรูปแบบ การปกครองของประเทศเมืองแม่จะมี นัยหนักมากขึ้นต่อเมื่อนรัฐธรรมนูญที่ จะถูกร่างขึ้นนั้นจะเป็นทางออกในการ ประสานการร่วมมือระหว่างมหาอำนาจ ตะวันตก และบรรดาประเทศที่เกิด ใหม่

รัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศ เหล่านี้เป็นรัฐธรรมนูญที่ถูกร่าง โดย สถานิติบัญญัติของประเทศเมืองแม่ เพื่อมอบให้กับประเทศอาณานิคมของ ตนก่อนที่จะให้ประกาศเอกราช เช่น รัฐธรรมนูญของฟิลิปปินส์ ค.ศ 1935 ก็อาศัยรูปแบบที่กำหนดโดยสถานิติ- บัญญัติของสหรัฐอเมริกา และรัฐ- ธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้รับการยอมรับ จากประชาชนก่อนการประกาศเอกร าชและประชาชนอเมริกาก็ได้เห็นว่ รัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือที่จะรักษา ความต่อเนื่องในความร่วมมือกับ ประเทศเมืองแม่ แต่ประเทศอังกฤษ มีรัฐธรรมนูญแบบจารัตประเพณี ซึ่ง ได้เป็นรากฐานของรัฐธรรมนูญแบบ ดาลักษณ์อักษรของแทบทุกประเทศ ดังนั้นอังกฤษจึงถือว่า การมีรัฐธรรม- ธรรมนูญนั้นเป็นขั้นสุดท้ายที่จะยอมให้มีการประกาศเอกราช และอีกประการ หนึ่งรัฐธรรมนูญก็ได้เป็นสัญลักษณ์ ในการแผ่ขยายประชาธิปไตยในรูป แบบรัฐสภาแบบอังกฤษ เพื่อที่จะช่วย เหลือรัฐที่เพิ่งเกิดใหม่ให้หลีกเลี่ยง ความเป็น "รัฐ" มากจน

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้น มา ก็คือ ประเทศที่เกิดใหม่ยังขาดความ สำคัญที่เป็นตัวของตัวเองในการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตย

(2) ปัจจัยที่สำคัญอีกประการ หนึ่ง คืออิทธิพลของการศึกษาแบบ ตะวันตกต่อบรรดาผู้นำของประเทศ ที่เกิดใหม่นั้นก็คือ บรรดาผู้นำเหล่านั้น ได้รับการศึกษา อบรมจากประเทศ มหาอำนาจอาณานิคม โดยอาจจะ ศึกษาในประเทศมหาอำนาจหรือใน

ประเทศของตนเอง

ดังนั้นปัจจัยอันนี้น่าจะเป็นปัจจัย ที่สำคัญที่สุดเพราะผู้นำเหล่านั้นจะ จบการศึกษาแล้วก็ได้เป็นผู้เรียกร้อง ประชาธิปไตยแบบตะวันตก จึงน่าจะ กล่าวได้ว่าการมีรัฐธรรมนูญเป็นผล โดยตรงจากการผสมกลมกลืนกัน วัฒนธรรมของประเทศเมืองแม่ ในกรณีของแอฟริกา คำ บรรดาผู้นำ ต่างก็ได้รับการศึกษาในมหาวิทยาลัย ของฝรั่งเศสทั้งในปารีสและต่างจังหวัด เมื่อจบการศึกษาแล้ว ก็มีความชมชอบ ในระบอบการปกครองแบบ ฝรั่งเศสจึงพยายามที่จะนำเอารูป ครงแบบนั้น ไปใช้กับประเทศของ และในเวลาเดียวกันก็จะปฏิเสธทุก ทุกอย่างที่มีลักษณะของพื้นเมือง

จึงอาจจะกล่าวได้ว่าโครงสร้าง ส่วนบนแบบสมัยใหม่จะมีความ ไปโดยมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ หลัง และนอกจากนี้การที่ประเทศ เหล่านี้มีอิสระ และมีประชาธิปไตย ในแดนของตน จึงเป็นการนำเอาลักษณะ ของกฎหมายแบบตะวันตกเข้ามาใช้

(3) ปัจจัยประการสุดท้าย การเชื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ เพื่อร่างรัฐธรรมนูญของประเทศ กลุ่มโลกที่สาม และผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ ถือว่ากฎหมายหลักของชาติจะ สัมบูรณ์และถูกต้อง

ดังนั้น การร่างรัฐธรรมนูญ ลักษณะนั้นจึงเป็นการปฏิเสธความจริงที่เกิดขึ้นในรัฐที่เกิดใหม่ และ ยอมรับความต้องการของประเทศเหล่านั้น

ปรากฏการณ์ที่น่าสังเกต

รัฐอาฟริ
ปกครอง
ผู้เชี่ยวชาญ
มาทางรัฐ
กฎหมาย
การเมือง ค
รัฐธรรมนูญ
หมายขอ
ความคมช
ซึ่งมีอิทธิ
ค.ศ 1958
ใช้อยู่ใน
ด้วย
ประเทศ
ธรรมนูญ
ความรู้
ประ
ประสพวิ
ซึ่งสน น
ซึ่งมีสาเหตุ
เมือง จ
ธรรมนูญ
และถาวร
เอกสารที่
1. Burns
2. Dmitr
3. Franco
4. Georgr
5. Lavrof
6. Mauric
7. Puget

รูปแบบสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วที่ยึดหลักการเสรีนิยม และประชาธิปไตยสมัยใหม่ ดังนั้นการเขียนแบบรัฐธรรมนูญตะวันตกจึงมิใช่ทางออกที่จำเป็นมากนักต่อการพัฒนาประเทศ ตรงกันข้ามระบอบรัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตยนั้นล้มเหลวมาตลอดเวลาในประเทศกลุ่มโลกที่สาม

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาถึงรัฐธรรมนูญในประเทศเหล่านี้จึงเป็นเครื่องชี้ให้บรรดาผู้นำประเทศในกลุ่มโลกที่สามได้ตระหนักถึงความล้มเหลวมากกว่าผลสำเร็จ นอกจากผู้นำเหล่านี้จะหารูปแบบที่มพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศตนเป็นหลักในการแก้ปัญหา

อย่างไรก็ตาม การมีรัฐธรรมนูญที่บรรจุความเป็นจริงและลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ น่าจะเอื้ออำนวยให้บรรดาผู้นำได้พัฒนาประเทศตามฐานะที่ควรจะเป็นไป

การมีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวก็ เพราะว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย มักจะมีปรากฏการณ์ที่คล้ายกันคือ มีรัฐประหารและคณะรัฐประหารแทนที่ซึ่งจะฉวยโอกาสสืบทอดรัฐธรรมนูญฉบับถาวรและร่างรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวที่เป็นการมอบอำนาจเด็ดขาดให้กับคณะรัฐประหาร เช่น รัฐธรรมนูญชั่วคราวของอินโดนีเซีย 1946 อิรัก 1964 และของสาธารณรัฐอาหรับ 1964 นอกจากนี้ยังมีบางประเทศ เช่น อาร์เจนตินา ชูแดน อีควาดอร์ที่ปรับปรุงบางมาตราของรัฐธรรมนูญเท่านั้น

ตัวอย่างประเทศที่ใช้รัฐธรรมนูญเปลี่ยนแปลงคือ ประเทศไทยที่มีรัฐธรรมนูญของชั่วคราว และถาวรถึง 13 ฉบับด้วยกัน

ดังนั้นการมีรัฐธรรมนูญหลายฉบับก็สามารถอธิบายถึงความล้มเหลวของการปกครองในระบอบรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยได้อย่างดีทีเดียว

ประเทศที่กำลังพัฒนามีปัญหามากมายในการใช้ระบอบรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย ซึ่งเป็น

รัฐอาฟริกันทั้งหลายที่เคยอยู่ใต้การปกครองของฝรั่งเศสก็มักจะเขียนรัฐธรรมนูญทางกฎหมายฝรั่งเศสเพื่อมาร่างรัฐธรรมนูญ และแก้ไขประมวลกฎหมายฉบับต่างๆ เช่น มาดากัสการ์ กบอง คองโก ชาด โมริตเนีย ก็มีรัฐธรรมนูญที่ถูกร่างขึ้นจากนักกฎหมายของฝรั่งเศส โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของนายเดอเบร (M. Debré) ซึ่งมอทธิพลอย่างมากต่อรัฐธรรมนูญปี 1958 ของฝรั่งเศส (คือฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน)

ด้วยเหตุนี้จึงอาจจะกล่าวได้ว่า ประเทศฝรั่งเศสคือพ่อค้าส่งออกรัฐธรรมนูญ

ความไร้เสถียรภาพของรัฐธรรมนูญ

ประเทศในกลุ่มโลกที่สามต่างก็ประสบวิกฤตการณ์รัฐธรรมนูญแทบทั้งสิ้น นั่นก็คือการล้มล้างรัฐธรรมนูญที่มีการเปลี่ยนแปลงจากความวุ่นวายทางการเมือง จึงทำให้ประเทศเหล่านี้มีรัฐธรรมนูญหลายฉบับ ทั้งฉบับชั่วคราวและถาวร

เอกสารที่ใช้ในการเรียบเรียง

Burns (A) (ed.)
Dmitri Georges Lavroff
Franco Nogueira
Georges Burdeau
Lavroff (D.G) et Peiser (G)
Maurice - Pierre - Roy
Puget (H)

Parliament as an export. Allen and Unwin. London 1966.
Les systèmes constitutionnels en Afrique Noire. Les Etats Francophones, Pedone, 1976.
The third world, Johnson, London, 1967.
Droit constitutionnel et institutions politiques, seizième édition, L.G.D.J. Paris 1974,
Les consitutions africaines, Pedone, 1961 et 1964.
Les Régimes politiques du Tiers-Mondé, L.G.D.J., Paris 1977.
Les consitutions d'Asie et d'Australie, Ed. de l'Epargne, 1965.